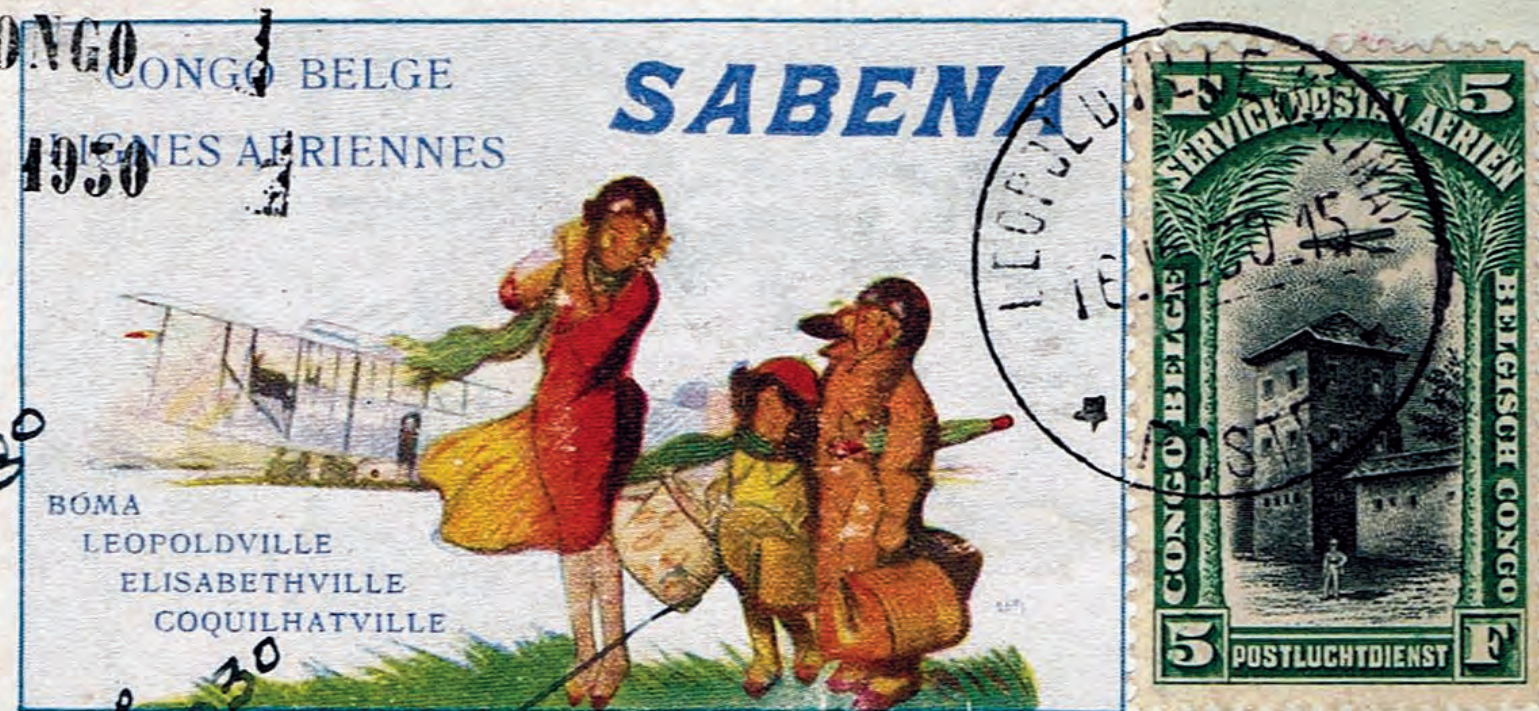

Opgericht in - Fondée en 1890
K.L.B.P. Bonds bureel
Horizonpark blok 3
Leuvensesteenweg 510 - bus 15
BE-1930 Zaventem

Belgaphil

Courrier le lundi 15 décembre à 14h.4
" le mercredi 17 décembre à 6 heures

érienne

ville
15-XII-1930
17-XII-1930

Vander Linden
Fabry
CABRY

- 2 Woord van de voorzitter
- 3 Stoomtrein 'Molli'
- 4 De Raket van Zonnebloem, het stripfestival van Éauze en zijn gepersonaliseerde postzegel
- 9 De Britten in Antwerpen
- 12 Agenda, Info en Mededelingen
- 12 Agenda, Info en Mededelingen

- 14 De terugvlucht België- Congo door Vander Linden - Fabry december 1930 (einde)
- 19 Het goed gebruik bij themaverzamelingen van maquettes, artiesten- en andere proeven en kleurprocessen (einde)
- 23 Een merkwaardige aangetekende brief

Ivan Van Damme: Nationaal voorzitter van de K.L.B.P.

Woord *van de* voorzitter

Beste Vrienden,
Een vader die zijn dochter het huis ziet uitgaan omdat ze trouwt
of gaat samen wonen, die heeft het daar meestal moeilijk mee.

Persoonlijk ben ik niet de vader van onze Belgaphil maar toch was het mijn "troetelkindje". (Zie Belgaphil 40.) En nu, na 51 edities, laat ik mijn "troetelkindje" gaan. En, het mag en moet gezegd zijn: ik heb het er niet moeilijk mee.

Meer dan 12 jaar heb ik mogen en kunnen samenwerken met een redactie die er voor zorgde dat ons tijdschrift op tijd klaar was, dat ons tijdschrift een behoorlijk niveau haalde en dat er artikels - voor elk wat wils - beschikbaar waren. Bedankt beste vrienden, hartelijk dank.

En nu zet ik een stap terug. Ik weet echter dat ons tijdschrift in goede handen achter blijft. Niet alleen blijft onze redactieraad intact, niet alleen zijn de dames en heren bereid om een tandje bij te steken maar er is ook het gegeven van een nieuwe hoofdredacteur.

Inderdaad er is reeds vanaf Belgaphil 52 een nieuwe hoofdredacteur. Iemand die de meesten onder jullie reeds kennen, iemand die zijn strepen in de filatelie reeds verdiend heeft, iemand die nog jong is en vooral dat, iemand die nog enthousiast is. Ik ga niet langer rond de pot draaien. Johann (ja met tweemaal een n) Vandenhautte wordt de nieuwe hoofdredacteur.

Bij deze wil ik aan iedereen die een artikel schrijft, aan iedereen die iets wil zien opgenomen worden in de agenda van Belgaphil, aan iedereen die "iets" te vertellen heeft over of aan Belgaphil, dat hij dit doet aan *vandenhautte.johann@skynet.be*

Vanzelfsprekend dienen artikels en aankondigingen ook nog steeds doorgestuurd te worden aan *micHEL.fivez@telenet.be*

Vrienden, lezers, bij deze wil ik ook iedereen bedanken voor het vertrouwen dat jullie in mij hebben gesteld gedurende 51 Belgaphils. Bedankt.

En werden er fouten gemaakt? Ja, er werden fouten gemaakt. Daarvoor verontschuldigde ik me meermaals en dat wil ik nogmaals doen. In Belgaphil 50 verscheen er namelijk onder de foto van Léon Poncé dat hij adjunct secretaris was van de landsbond. Wat er niet stond was misschien nog veel belangrijker. Léon is ook ondervoorzitter van de landsbond voor Brabant/Brussel. Sorry vrienden.

Ik vraag nu reeds om begrip mocht mijn opvolger, maar ik betwijfel het, ooit een foutje maken. Wij doen alles op vrijwillige basis en in onze vrije tijd. Dus begrip hiervoor.

Aan allen die verder zullen zorgen voor Belgaphil :
SUCCES.

N.B. Ik zal wel toekomstig lid blijven van het redactiecomité.

Ivan Van Damme

COLOFON

Voorzitter

Ivan Van Damme
Vijverstraat 19
B-9881 Bellem
naviemadnav@skynet.be

Secretaris

Rudy De Vos
Naamsesteenweg 382 bus 31
3001 Heverlee
rudy.devos2@telenet.be

Penningmeester

R. Duhamel
Avenue des Erables, 14
B-1420 BRAINE-L'ALLEUD
robertduhamel10@yahoo.fr
nr. rekening "Landsbond"
BIC: GEBABEBB
IBAN: BE19 2100 5839 0012

Medewerkers

Michel Fivez
Jozef Ghys
Mieke Goris
Michel Meuwis

Bernard Péters
Charlotte Soreil
Ivan Van Damme
Filip Van der Haegen

Vertalers

Luc Fautre
Constant Kockelbergh
Jean Marquebreuck
Bernard Péters
Alain Pierret
Johann Vandenhautte

Oplage

8 500 exemplaren

Prijs

GRATIS voor de leden van
K.L.B.P.
€ 15,00/jaarabonnement

Volgend nummer

Belgaphil nr. 52 verschijnt op
15 oktober 2018.
Om onder de beste voorwaarden
gepubliceerd te worden
dienen uw teksten en mede-

delingen uiterlijk op 1 september 2018 toe te komen op de redactie: Redactie Belgaphil, p/a Johann Vandenhautte Balkweg 40, 1981 Hofstade **vandenhautte.johann.be** en Michel Fivez: **micHEL.fivez@telenet.be**
Verantwoordelijkheid
Iedere auteur blijft steeds verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.

URL: www.klpb.be

Stoomtrein 'Molli'

Tijdens de vakantie van velen staat er soms een reisje in een nostalgische stoomtrein op het programma. In veel vakantieplaatsen zijn de “oude rakkers” door vrijwilligers en hobbyisten ontroest en opgeknapt. De vaak onbezoldigde bestuurders en begeleiders laten de stoomfluit graag horen op hun reis. Meestal wordt gebruik gemaakt van spoorlijnen die voor het dagelijkse treinverkeer buiten gebruik zijn gesteld. Vaak ook hebben de treintjes een smallere spoorbreedte, de zogenaamde “smalspoortreinen” en locomotieven.

Een van deze fraaie herinneringen aan vroegere tijden is de “Mecklenburgische Bäderbahn Molli”, een stoomtreintje met een spoorbreedte van 0,9m. Over een afstand van 15,4 km tussen Bad Doberan en de Oostzeepadplaats Kühlingsborn. In ongeveer 40 minuten klaart “Molli” dit karwei. In de stad Bad Doberan rijdt het treintje over zijn eigen spoor door de straten, zoals hier bij ons de stadstrams doen. De reis gaat dan verder door het fraaie landschap langs van de Oostzeekust.

Het spoorlijntje ontstond toen Groothertog Friedrich Franz III van Mecklenburg in 1886 de concessie voor bouw en gebruik van een smalspoorlijn van station Doberaan naar Heiligendam uitgaf aan de firma Lenz & Co GmbH. Het eerste deel - 6,6 kilometer - werd in juli 1886 in gebruik genomen en werd alleen 's zomers gebruikt van 1 mei tot 30 september.

In 1890 werd de spoorlijn overgenomen door het Groothertogdom Mecklenburg-Schwerin en in 1908 werd besloten de lijn te verlengen naar de badplaats Arendsee, een

plaats die in 1939 werd samengevoegd met Brunshaupten en Fulgen tot de huidige badplaats Kühlingsborn. In die periode werden ook nog vrachtgoederen vervoerd.

Vanaf april 1920 werd de spoorlijn onderdeel van de Deutsche Reichsbahn en in 1969 werd het vrachtvervoer beëindigd. In 1976 werd de spoorlijn opgenomen op de lijst van cultuurerfgoed in de regio Rostock.

In 1997 werd de Mecklenburgische Bäderbahn Molli opgericht, waarmee het vervoer per stoomtrein voor langere tijd werd gegarandeerd.

In augustus 2011 gaf de Deutsche Post een fraaie postzegel uit ter herinnering aan het 125-jarig bestaan van de stoomspoorlijn.

Bron

- Deutsche Post & OVVP nieuwsbrief ☼

Marcel Rousseau

De Raket van Zonnebloem, het stripfestival van Éauze en zijn gepersonaliseerde postzegel

Ik ben voortdurend op zoek naar documenten met betrekking tot Hergé's twee albums gewijd aan de verkenning van de maan, "Raket naar de maan" en "Mannen op de maan", met het doel om de overeenkomsten en verschillen te tonen met de Apollo 11-ruimtemissie, die de eerste mannen naar de maan bracht in 1969: fictie en realiteit.

In november 2016 vond ik op de website van Delcampe een stempel van de stad Éauze met de atoomraket van professor Zonnebloem:

Éauze is gelegen in het departement Gers, in het zuidwesten van Frankrijk (Occitanie), in de Gascogne, in het land van Armagnac.

Elk jaar wordt een stripfestival georganiseerd met deelname van 32 stripschrijvers (32 is nr departement Gers).

Deze manifestatie is minder bekend dan het internationale stripfestival van Angoulême.

▼ Hieronder de poster van het festival in 2016

◀ Dit jaar stond de maan in de schijnwerpers met de Hergé-raket wit en rood geruit.

Tintinofiel Philippe Godin was aanwezig voor een conferentie over de terugkeer van de mens naar de maan. ▼

Éauze 2000 ▼

Éauze 2002 ▶

Voor fans van comics, hier zijn een paar stempels van de verschillende vieringen van het stripboek te Éauze, aangebracht op postzegels gewijd aan stripfiguren:

◀ Postwaardestuk voor Éauze 2001

▲ Éauze 2003

▲ Éauze 2004

▲ Éauze 2007vvvv

▲ Éauze 2006

▲ Postwaardestuk voor Éauze 2005 (echte afmetingen = 110 x 220 mm).

Éauze 2008

◀ Éauze 2014

IDTimbre (Mijn zegel) voor Pif de hond, personage van spotprent gemaakt in 1948 door de kunstenaar van Spaanse afkomst José Cabrero Arnal (1909 - 1982).

Na enig zoekwerk nam ik contact op met de organisatoren, zij boden mij filatelistische stukken aan die in augustus 2016 werden verkocht. Er waren nog enkele exemplaren over in de schuiven van “Philajeune”, en heb ik er nog wat kunnen aanschaffen. Tevens een gelegenheid om vertrouwd te raken met Franse gepersonaliseerde postzegels.

Een gepersonaliseerde zelfklevende postzegel IDT (IDTimbre) is voor die gelegenheid uitgegeven in vellen van 30 stuks; de professionele versie is van MTAM (MonTimbraMoi).

De gepersonaliseerde postzegel vervangt de gepersonaliseerde vignette met postzegel.

De IDT is gemaakt voor verenigingen, administraties, bedrijven ... met behulp van de ‘La Poste Web Boutique’-toepassing; ze wordt te koop aangeboden en gebruikt door initiatiefnemers, maar vaak blijven de postzegels in onze albums verborgen.

De tanding heeft een onregelmatige anti-fraudewerking.

Een microtekst in de gekleurde halve kader vermeldt “Philaposte” (terwijl de tekst “MonTimbraMoi” de betekenis is van MTAM). Een goed vergrootglas is essentieel!

Er is ook een IDT Prestige uitgave: een leuk boekje met 2 x 2 verschillende stempels. Dit boekje wordt soms ten onrechte collector genoemd.

◀ *De cover (140x149 mm), van het gesloten postzegelboekje, toont opnieuw de gekleurde poster van de festiviteit.*

IDT Prestige uitgave :

Aan de binnenzijde kan je de symbolische raket van Hergé bewonderen (of de professor Zonnebloem raket). Merk de twee exemplaren van twee verschillende postzegels op: één IDT uit het vel van 30 zegels en de andere een licht gewijzigde IDT, zonder de tekst “Éauze BD”.
Ware grootte: 140x296 mm.

▲ Om te vervolledigen kunnen de bezoekers zich een geïllustreerde envelop (113x160) met de 'geruite raket' symbool aanschaffen, gefrankeerd met de IDT zegel (uit vel van 30 stuks) en voorzien van een gelijkaardige stempel.

Kuifje, de maan, filatelie ... een lang en mooi verhaal ...

Postwaardestuk (ware grootte = 120x220), de lancering van Hergé-raket met een stempel van één van de vele (108) Franse steden die hebben deelgenomen aan het postzegelfestival van 2010. ►

Artikels van Michel Vantillard, gepubliceerd in de nieuwsbrief van de Franse Association of Thematic Philately (AFPT), stelden mij in staat om belangrijke informatie in te winnen aangaande Franse gepersonaliseerde postzegels, waarvoor dank. ❀

Roger Callens

De Britten in Antwerpen

In augustus 1914 rukten de Duitsers op doorheen België en zwenkten volgens het “Schlieffenplan” naar het zuiden. Maar aan de Marne (6 tot 9 september 1914) leden de Duitsers hun eerste nederlaag en moesten ze terugtrekken tot achter de Aisne rivier. Op dat moment was het “Schlieffenplan” mislukt en moesten de strategische plannen herzien worden.

De vitale verbindinglijnen tussen Engeland en het vasteland moesten verbroken worden. Niet alleen de Kanaalhavens maar ook Oostende, Zeebrugge en Antwerpen waren van strategisch belang.

◀ Fig. 1 : postzegel Winston Churchill Minister van Marine

Om de Britten de haven van Antwerpen te ontzeggen en om een einde te maken aan de Belgische aanvallen op de rechterflank van de Duitse legers beslisten de Duitsers om de vesting Antwerpen te belegeren en in te nemen. De Britse regering zag eveneens het strategisch belang

van Antwerpen en stuurde op 2 oktober 1914 Winston Churchill, Minister van Marine (Fig.1) naar de stad. Deze had een ontmoeting met Koning Albert en de Belgische Premier. Hij overtuigde de Britse regering om versterkingen naar Antwerpen te sturen. In eerste instantie zou een Brits-Franse krijgsmacht worden opgericht maar uiteindelijk werd het slechts de Britse component.

Dit legerkorps EFRA (Expeditionary Force for the Relief of Antwerp) omvatte de Royal Naval Divisie (6000 man), de 7de Britse Divisie (18.000 man en 5500 paarden) en de 3de Cavalry Division (4000 man en 4000 paarden). Op 3 oktober 1914 werd het licht op groen gezet en de Royal Marine Brigade die reeds in Duinkerke was kreeg bevel om naar Antwerpen te vertrekken.

De Royal Naval Division

De Royal Naval Brigades werden samengesteld uit een groot overschot aan marinepersoneel waarvoor geen plaats was op de schepen. Tot hun grote verbazing werden deze reservisten getraind als infanterie. Er werden twee brigades gevormd die in een later stadium werden samengebracht met de reeds bestaande Royal Marine Brigade als de Royal Naval Division. De divisie stond onder bevel van de Admiraliteit en werd soms spottend “Churchill’s little Army” genoemd. De 1ste Naval Brigade omvatte vier bataljons : 1ste Naval Bataljon Drake, 2de Bataljon Benbow, 3de Bataljon Hawke en 4de Bataljon Collingwood. De 2de Naval Brigade met 5^{de}

Bataljon Nelson, 6de Bataljon Howe, 7de Bataljon Hood en 8ste Bataljon Anson. De Royal Marine Brigade RMLI (Royal Marine Light Infantry) met 9de Bataljon RMLI Chatham, 10de Bataljon RMLI Portsmouth, 11de Bataljon RMLI Plymouth en 12de Bataljon RMLI Deal.

De Royal Marine Brigade RMLI vertrok in de vroege ochtend van 3 oktober 1914 naar Antwerpen. De volgende dag 4 oktober 1914 waren zij reeds in de loopgraven langs de Kleine Nete in een halve cirkel ten westen van Lier. In de vroege morgen van 5 oktober 1914 arriveerden de 1ste en 2de Naval Brigades in Duinkerke en deze vertrokken nog dezelfde avond per trein naar Antwerpen waar zij in de vroege ochtend van 6 oktober aankwamen.

De 1ste Naval Brigade gaat naar de loopgraven tussen Fort 3 Borsbeek en Fort 4 Mortsel. De 2de Naval Brigade gaat naar Antwerpen-Kiel maar rond de middag krijgen zij het bevel om posities in te nemen te Mortsel Oude God, tussen Wilrijk en Fort 4.

Het Anson Bataljon gaat in de loopgraven in Wilrijk. In de avond van 6 oktober komt een nieuw bevel om posities in te nemen tussen Hove en Vremde op de rechterflank van de Royal Marine Brigade. Op 7 oktober 1914 beslist de Belgische regering om het Belgische Leger te laten terugtrekken naar het westen. De vestingtroepen, de 2de Belgische Divisie en de Royal Naval Division blijven in Antwerpen als achterhoede. Intussen was de Britse 7de Divisie in Zeebrugge aangekomen en de 7de oktober is de divisie in Brugge (Fig.2).

▲ Fig. 2 : Zichtkaart van Brugge 7-10-14 van 20ste Brigade, 7de Divisie. Stempel “London FS Paid” en Britse censuurstempel PC bij aankomst.

Omdat op dat tijdstip de beslissing viel om Antwerpen te verlaten werd de 7de Divisie naar Gent gestuurd (Fig.3) en nam op 10 oktober 1914 posities in tussen de Schelde te Eke en de Leie te Astene, dit om de terugtocht van het Belgische Leger naar de IJzer te beschermen.

▲ Fig. 3 : Zichtkaart van Gent zonder stempel verzonden op 9-10-14 van 2de Bataljon Warwickshire Regiment, 7de Divisie. Stempel "London FS Paid" en Britse censuurstempel PC bij aankomst.

In de avond van 11 oktober 1914 begon de Britse 7de Divisie met aftocht naar de IJzer. Tijdens de periode van 6 tot 13 oktober 1914 was er voor de Britse 7de Divisie geen veldpostkantoor beschikbaar. De eerder zeldzame post van de divisie werd verzonden via Belgische postkantoren met of zonder stempel. De Britse 3de Cavalerie Divisie ontscheepte op 8 oktober 1914 te Oostende en vertrok naar Brugge, maar was geen nut meer voor de operaties naar Antwerpen en werd naar Ieper gestuurd.

De aftocht van de Royal Naval Divisie uit Antwerpen

Op 8 oktober 1914 om 17.00 uur besliste de Generale Staf om de Royal Naval Divisie terug te trekken en de order werd verzonden om 17.30 uur. Door een misverstand kreeg de 1ste Naval Brigade de order slechts om 21.00 uur.

Het 10de Portsmouth Bn RMLI moest de aftocht van de 1ste Naval Brigade beschermen en het 11de Plymouth Bn RMLI de 2de Naval Brigade. De 2de Naval Brigade ging via Wilrijk station en Zwijndrecht naar Sint-Niklaas waar zij om 23.00 uur arriveerden. Op 9 oktober gingen ze naar St-Gillis-Waas en dan per trein naar Brugge. Na een dag rust vertrokken ze naar Oostende, behalve een detachement dat naar Duinkerke ging, en op 11 oktober 1914 uit Oostende met de SS Edystone naar Dover.

Het detachement dat naar Duinkerke ging vertrok van daar tussen 12 en 15 oktober 1914 naar Dover (Fig.4). De 1ste Naval Brigade begon slechts laat in de avond van 8 oktober aan de aftocht. Via de Mechelse Poort kwamen zij in het centrum van Antwerpen, maar vonden moeilijk de weg in de zwaar gebombardeerde straten. Bij hun aankomst aan het Steen moesten zij vaststellen dat de pontonbrug reeds was opgeblazen. Zij marcheerden verder in zuidelijke

richting langs de dokken. De volgende morgen 9 oktober konden zij met kleine bootjes de Schelde oversteken naar Zwijndrecht en marcheerden dan verder naar St Gillis Waas. Daar vernamen ze dat de Duitsers het Waasland hadden afgesloten. Zij gingen daarna naar De Klinge maar zagen dan geen uitweg meer.

▲ Fig. 4 : Zichtkaart van Duinkerke verzonden op 13-10-14 via Army Post Office D (in dienst van begin oktober tot begin november 1914 gestationeerd te Duinkerke en toegekend aan de Royal Naval Division).

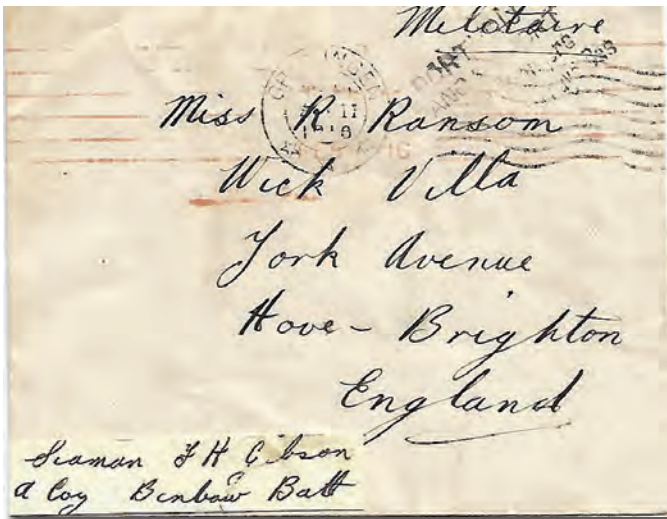
In de vroege ochtend van 10 oktober 1914 beslisten de officieren van de drie bataljons 2de Benbow, 3de Hawke en 4de Collingwood om de Nederlandse grens over te trekken. Daar werden 1479 mariniers door de Nederlanders ontwapend en naar een interneringskamp te Groningen (Fig.5 en 6) gestuurd.

De Royal Marine Brigade RMLI vormde de achterhoede met het 10de Portsmouth Bn helemaal achteraan. Zij konden eveneens de Schelde oversteken maar volgden een andere weg dan de 1ste Naval Brigade. Op 9 oktober 1914 komt de achterhoede aan te St Niklaas te samen met ongeveer 600 achterblijvers van de 1ste Naval Brigade. Daar vernemen zij dat er geen vervoer beschikbaar was. Te voet trekken zij naar Kemseke waar zij op een trein kunnen stappen.

▲ Fig. 5 : Groningen portvrij 15-12-14 van Britse geïnterneerde van de 1ste Naval Brigade. Nederlandse stempel "portvrij" en Britse "London FS Paid".

Toen de trein in Moerbeke aankam waren de Duitsers reeds ter plaatse. De Duitsers deden de trein stoppen maar mariniers van het 10de Portsmouth Bn boden felle weerstand. Een groot aantal van de mariniers stapte echter aan de verkeerde kant van de trein uit en liepen recht in de armen

▲ Fig. 6 : Groningen portvrij 4-6-16 van geïnterneerde marinier van het 2de Bataljon Benbow, 1ste Naval Brigade. Nederlandse stempel "Portvrij" en Britse "London FS Paid".

van de Duitsers (Fig.7). 936 Mariniers werden krijgsgevangen genomen (Fig.8, 9 en 10) maar de anderen konden ontsnappen en gingen te voet naar Zelzate.

Daar vertrokken zij op 10 oktober 1914 per trein naar Oostende en konden de volgende dag met de andere mariniers naar Dover.

Fig. 7 : Duitse geïllustreerde feldpost kaart van 15-10-15 met afbeelding van de trein, met de Britse mariniers, die door de Duitsers te Moerbeke werd tegengehouden. ▼

Fig. 8 : Dyrort, Duitsland krijgsgevangenen kamp 31-10-16 van marinier Benjamin Cowley, 10de Portsmouth Bataljon, Royal Marine Brigade LI die op 9-10-14 te Moerbeke Waas krijgsgevangen werd genomen. Duitse kampcensuur en Britse stempel "London FS Paid". ▼

Epiloog

De Royal Naval Divisie betaalde een zware tol voor deze kortstondige operatie. Er waren 53 gesneuvelden en vermisten, 138 gewonden, 936 krijgsgevangenen en 1479 werden geïnterneerd in Nederland. Na een lange periode van herstel en aanvullingen werd de divisie in 1915 naar Gallipoli, Dardanellen gestuurd en leed opnieuw zware verliezen. In mei 1916 werden ze vherdoopt tot 63ste (Royal Naval) Divisie, maar niet meer onder de bevoegdheid van de Marine, vertrok de divisie via Marseille naar het Westfront en bleef er tot het einde van de oorlog.

Fig. 9 : Foto met Sgt Burton (rechts op de foto) in het krijgsgevangenen kamp te Dyrort. Hij was bij het 12de Deal Bataljon, Royal Marine Brigade LI en op 9 oktober 1914 krijgsgevangen genomen te Moerbeke Waas. ▼

▲ Fig. 10 : Verso van Fig. 9, foto van Sgt Burton verzonden als postkaart in december 1915 uit het kamp te Dyrort, Duitsland. Duitse kamp censuur en Britse stempel bij aankomst "London FS Paid" 23-12-15.

Bronnen :

- Postal History of the British Army in WW I (Alistair Kennedy en George Crabb) uitgave 1977
- History of the Great War, order of battle of divisions (Major A F Becke)

Websites :

- Naval Operation 1914
- Beleg van Antwerpen 1914 Wikipedia
- Royal Naval Division Antwerp
- The First Brigade is forgotten in the evacuation of Antwerp ☼

Agenda, Info en Mededelingen

Le **Cercle Royal Philatélique de la Thudinie** organise sa *bourse annuelle* le samedi **1 septembre 2018**, de 9 à 16 heures, dans les locaux des écoles de Gozée Là-Haut, rue de Marchienne 134a - 6534 Gozée. Parking aisé et entrée gratuite."
Info: Christiane Dogné, Secrétaire, avenue du Berceau, 18, 6530 THUIN.

Op zondag **2 september 2018** houdt onze **Postzegelvereniging K.V.B.P. TielT**, haar *18de Postzegelbeurs* in de EUROPAHAL, Maczekplein in 8700 TielT (op 400m van centrum stad met grote gratis parking).
Open van 9 tot 17 uur - Toegang gratis.
Inlichtingen: Frans Bolleire, Gross Gerulaan 4, 8700 TielT - tel. 051 40 59 23
email: bolleire.f@telenet.be

Le **Cercle Royal Philatélique Athois "Les Amis du Timbre"** organise le dimanche **2 septembre 2018** de 9H00 à 16H00 sa 20e *bourse annuelle PHILATHELIA 2018* à l'Institut Vauban avenue Vauban 6 à 7800 ATH. (Timbres-poste, cartes postales) ainsi que l'exposition philatélique et cartophile PHILATHEMA 2018.
Entrée libre. Vaste parking. Restauration chaude (sur réservation) et froide (sandwiches).
Informations complémentaires: Philippe LEBLOND (0495.28.04.79)

De **Koninklijke Torhoutse Postzegelkring KVBP** richt op zaterdag **8 september 2018** zijn *7de grote ruilbeurs* in . De ruilbeurs vind plaats in de refter van het KTA EUREKA, Rijselstraat nr.110, 8820 TORHOUT dit van 09.00 uur tot 16.00 uur.
Inlichtingen :Daniel Desloovere, tel.050 22 14 82 - email: desloovere.daniel@skynet.be

"t Vlaams Hoofd", Postzegelkring Antwerpen Linkeroever nodigt u uit op hun *Jaarlijkse Postzegelbeurs* op zaterdag **17 november 2018**, van 9:00 tot 15:00 uur in zaal "Sint Anneke Centrum" (S.A.C. naast de kerk), Hanegraefstraat 5, 2050 Antwerpen Linkeroever.
Toegang gratis
Info: Gunter Abbeel, Blancfloerlaan 165 bus 69, 2050 Antwerpen - email: gunter.abbeel@skynet.be

De **Koninklijke Filatelistische Club van Waver** organiseert zijn *44ste Beurs van Filatelie, Poststempels en Cartofilie* in de feestzaal en het klooster van het stadhuis van Waver.
Wanneer: zondag **21 oktober 2018** van 9 tot 16 uur - Waar: Place de l'Hôtel de Ville 1, 1300 Waver
Info: Daniël Eggen, tel. 0497 53 99 24.

PHILEXNAM 2018

24, 25 et 26/08/2018

Ciney
expo

CHAMPIONNAT NATIONAL DE PHILATELIE
NATIONAAL KAMPIOENSCHAP VOOR FILATELIE
LANDESMEISTERSCHAFT DER PHILATELIE

Émissions Postales - Postzegel Uitgiften
Compétition, Propagande, Salon d'Honneur
Competitie, Propaganda, Ere Salon

Espace d'exposition de plus de 4000 m², chaque visiteur y trouvera son bonheur.

Over een tentoonstellingsoppervlakte van meer dan 4000 m² zal de bezoeker zeker zijn gading vinden

De 10 à 17 h

Van 10 tot 17

Pour plus d'info - Voor meer info - Für mehr info : Website :

www.philexnam2018.be

Secrétariat 0475 86 74 56 - Président 010 65 95 06

Filip Van der Haegen: nationaal commissaris aërofilatelie

De terugvlucht België- Congo door Vander Linden – Fabry december 1930 (einde)

In het vorig nummer bespraken we uitvoerig de heenvlucht. Maar ook de terugvlucht moet op het vlak van briefwisseling niet onderdoen. Er werd weliswaar geen bijzondere postzegel uitgegeven in Belgisch-Congo, maar de Posterijen maakten eveneens heel wat publiciteit om de Europese bevolking aan te zetten hun familie via deze nieuwe mogelijkheid te schrijven.

Een bijzonder luchtrecht van 5 Fr per 10 gram werd gegeven op deze poststukken.

◀ Brief uit Leopoldstad gepost op 16 december 1930 voor Brussel. Landrecht 1.00 Fr/20 gram en 5 Fr bijzonder luchtrecht. Let op de handtekening van de twee bemanningsleden.

◀ Ook aangetekende brieven konden meegegeven worden.

Frankering:	Landrecht:	1.00 Fr/20 gr
	Aantekenrecht:	1.75 Fr
	Luchtrecht:	10.00 Fr (2 x 5 Fr/10 gram)

De Posterijen in Leopoldstad lieten ook voor de aangetekende zendingen twee speciale stempels aanmaken. Eén op één lijn en één op drie lijnen die in zwarte inkt werden aangebracht.

Frankering:	Landrecht:	1.00 Fr voor postkaart buitenland (niet België)
	Aantekenrecht:	1.75 Fr
	Luchtrecht:	5.00 Fr

Men kent een aantal gewone brieven die niettemin de stempel op één lijn dragen. ►

Daarnaast zijn een beperkt aantal brieven (we kennen er tot op heden een viertal) die beide bijzondere stempels bekwamen. Hiernaast een voorbeeld.

Maar blijkbaar kon men op het vliegveld van Leopoldstad zelf ook poststukken afgeven die een ander type stempel op drie lijnen gebruikte. We vonden na 40 jaar verzamelen slechts één dergelijk poststuk. Het draagt ook de handtekening van de bemanning.

Dit is de achterzijde van een postwaardestuk. Let eveneens op het speciale propagandavignet van Sabena voor hun binnenlandse vluchten. ►

Ook post uit andere Congolese steden werd naar Leopoldstad overgebracht.

◀ Hiernaast een brief van Coquilhatstad gepost op 10 december 1930.

Frankering: Landrecht: 1.00 Fr/20 gr
 Aantekenrecht: 1.75 Fr
 Luchtrecht: 1.50 Fr/20 gr (Cocquilhatstad - Leo)
 10.00 Fr (2 x 5 Fr/10gr),
 de brief is dus met 0.75 Fr overgefrankeerd.

Vanuit Brazzaville, de hoofdstad van de Frans Congo werden eveneens poststukken aanvaard om mee te geven met het toestel. Men sloeg er een stempel op vijf lijnen.

Een bijzonder luchtrecht van 3 Fr/10 gram was van kracht.

Deze post werd per boot via de Kongostroom naar Leopoldstad overgebracht

Op 17 december vertrokken Vander Linden en Fabry vanuit Leopoldstad met hetzelfde toestel richting Brussel. Naast de Europese briefwisseling die voorzien was om eveneens de terugvlucht mee te maken was er dus ook heel wat Kongolese post aan boord.

Bij hun tussenlanding in Bangui werd eveneens post aan boord genomen.

◀ Luchtrecht 3,00 Fr/10 gr. Stempel "PAR AVION" doorgehaald in Marseille.

De reis werd verder gezet richting Fort-Lamy (Tsjaad) dat ze op 19 december bereikten.

Voor hun vertrek richting Europa stelde de bemanning echter een onoverkomelijke breuk vast aan de motor. Er zat niets ander op dan een nieuwe motor af te wachten. Gezien dit meer dan drie maanden kon duren werd besloten om het grootste gedeelte van de briefwisseling via gewone weg ter versturen. Deze stukken dragen dan ook meestal een aankomststempel van begin maart 1931.

De briefwisseling van Bangui en deze van Fort-Lamy werd aan de Franse piloot Poulin toevertrouwd. Deze voerde samen met Wauthier en Parisot een studiereis uit in opdracht van het Nationaal Antropologisch Instituut. Ze namen dus deze post aan boord van hun Farman 197 F-AJTS "Général Laperrine" en verlieten Fort-Lamy op 22 december.

Via Zinder – Niamey – Gao – Reggan – El Goléa bereikten ze Alger waar de post werd overgeladen op een pakketboot van de lijn Alger - Marseille. De briefwisseling draagt een aankomststempel van Parijs of Brussel van 2 januari 1931.

Hoe stelden onze onfortuinlijke Belgen het in Fort-Lamy?

Op 25 maart was de nieuwe motor geplaatst en kon de volgende dag de "Reine Elisabeth" haar reis opnieuw aanvatten.

Ook nu namen ze post aan boord voor Europa. Uitzonderlijk werd geen lucht-recht meer geheven . De reis verliep nu gelukkig verder probleemloos.

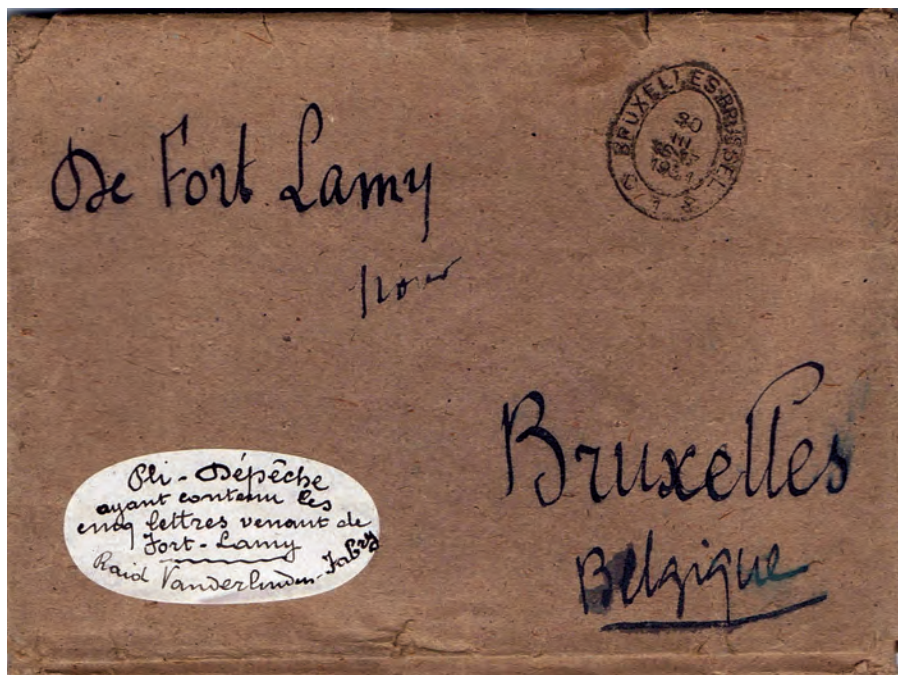
Bij het overvliegen van Le Bourget (luchthaven nabij Parijs) werd de postzak voor Frankrijk bestemd gedropt.

▲ Brief van Fort-Lamy met aankomststempel Parijs van 31.03.1931

De briefwisseling voor België was zeer beperkt en bestond slechts uit een vijftal brieven.

Ze werden in een omslag samengevoegd en zo in Brussel afgegeven op 30 maart 1931.

De heen en terugvlucht had in totaal vier maanden geduurd. Ondanks de pech werd het bewijs geleverd dat een luchtverbinding met onze kolonie geen utopie meer was.

Begin 1935 zou Sabena de eerste regelmatige luchtverbinding met Congo inhuldigen. ❀

Michel Meuwis: corresponderend lid van de Belgische Academie voor filatelie

Het goed gebruik bij themaverzamelingen van maquettes, artiesten- en andere proeven en kleurprocessen (einde)

De kleurdrukproeven: monochrome indirecte diepdruk

▲ Eén van de 15 tot 24 "officiële" kleurenproefdrukken (x 2 of 3 van elk). De postzegel van Puvis de Chavannes wordt uiteindelijk in rood uitgegeven.

▲ Acht kleurenproeven die afzonderlijk werden gemaakt in het atelier met de beschikbare geharde matrijs. Het gebrek aan onderzoek en niet gealigneerde afdrukken, toont het bruikbare, ambachtelijke, niet-gefabriceerde karakter van het document.

Hoe een kleurproef definiëren? 3 kenmerken:

- 1) KLEUR: zeer vaak verschillend van hetgene gekozen voor de zegel.
- 2) PERFORATIES VAN CONTROLE: meestal drie, onderaan het blad.
- 3) NUMMER in de rechter benedenhoek. Over het decoderen verderop meer in dit artikel.

Deze proeven mogen niet worden verward met de **luxeproeven**: steeds in dezelfde kleur als die van de uitgegeven zegel, eveneens een perforatie onderaan het blad, doch geen codenummer, maar wel met vermelding van de drukpers die de afdruk heeft uitgevoerd. Deze luxe proeven zijn niet toegestaan in een thematische verzameling, omdat ze na het drukken van de postzegel werden gemaakt.

Hieronder staan de sleutels om de getallen (+ letters) van de rechter benedenhoek te decoderen.

- De duizend- en honderdtal geven de basiskleur aan.
 - De tientallen en eenheden geven de kleurvariant aan.
 - De letters identificeren de fabrikant van de inkt.
- 1312 Lx = 13 (groen), 12 (geel groen), Lx (Lorilleux)

- Eén of twee initialen: de kleur.
 - Eén tot drie cijfers: de nuance of kleurvariant
 - Een of twee letters: de fabrikant
- BL 6 LL = BL (blauw), 6 (donkerblauw), LL (niet bekend)

In het oude systeem (tot het midden van de jaren 1960) bestaat de code uit een nummer dat de kleur identificeert, gevolgd door een of meer letters, die de fabrikant van de inkt identificeert.

series van 1 tot 1099: verschillende kleuren, zonder een echte toekenningsregel

series van 110 tot 1199: blauw

series van 1200 tot 1299: oranje

series van 1300 tot 1399: groen

series van 1400 tot 1499: rood

series van 1500 tot 1599: paars

series van 1600 tot 1699: zwart en divers

series van 1700 tot 1799: bruin

series 2000, 7000, 8000, 9000, 11000, 12000: geen regels, weinig gebruikte nummers

code van de fabricant: Lor, LX, Lx = Lorilleux - LC, Lc = Lefranc - B = Brancher

In het nieuwe systeem bestaat de code uit 1 tot 2 letters, die de kleurgroep identificeren, gevolgd door 1 tot 3 cijfers die de nuance aanduiden. En zoals in het oude systeem de letters die de fabrikant van de inkt identificeert.

BL-groep: blauw

BR-groep: bruin

G-groep: grijs

JO-groep: oranjegeel

NO-groep: zwart en grijs

RO-groep: rood

VE-groep: groen

VT-groep: paars en paars

fabricantcode: idem als „oude systeem“ + JA, L, LL, Lly, R, S, SA en Sn (de namen van deze fabrikanten zijn niet bekend)

Roterende diepdruk 3 of 6 kleuren

Wanneer de postzegels veelkleurig zijn (vanaf jaren 50), spreken we over kleurproeven. Ze worden afgedrukt in vellen, met 25 postzegels erop. Ze moeten de administratie toestaan om uit een aantal mogelijke combinaties te kiezen. 400 tot 1000 exemplaren worden er afgedrukt, het is zeker meer dan genoeg. Velen worden aangeboden aan hoogwaardigheidsbekleders, zoals aan leden van de regering en belanden zo in de filatelistische handel.

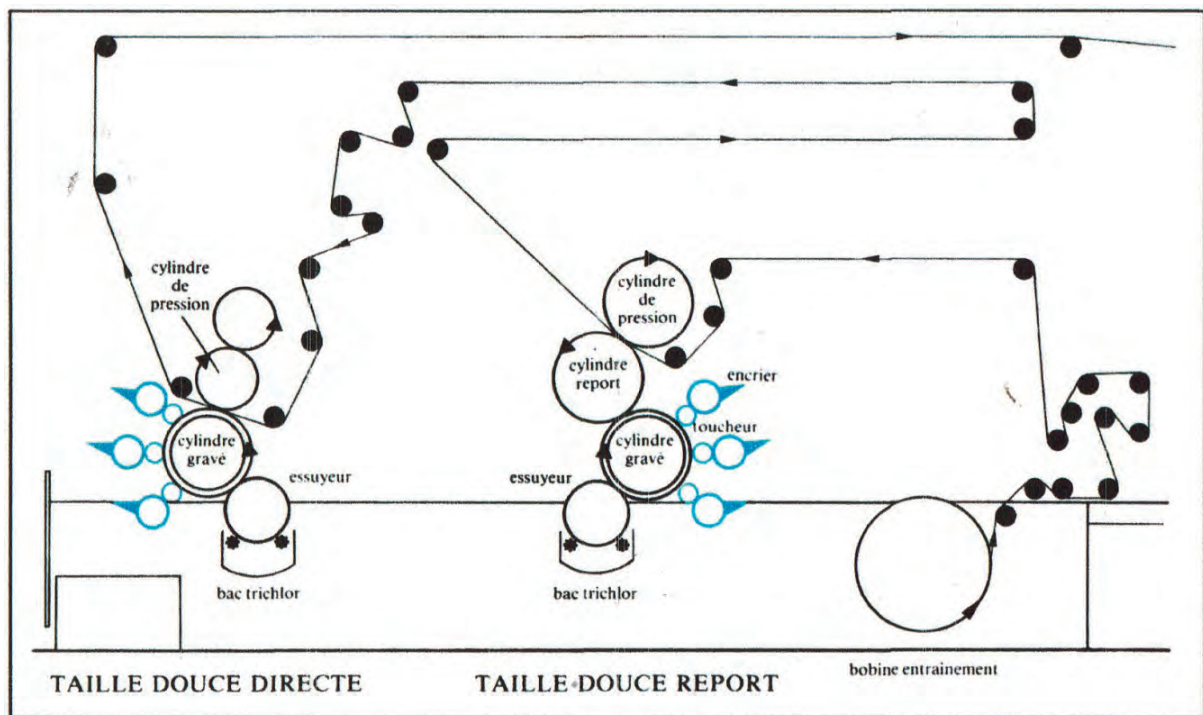
Voor een vel met 25 ex., in 3 zachte kleuren, is de verdeling als volgt: de eerste 3 rijen zijn unikleurig, de vierde rij herneemt een van de vorige kleuren en de 5e toont een combinatie van die kleuren. Om deze postzegels te maken, zullen we slechts één drukcilinder gebruiken. Het wordt in negatief (spiegelbeeld) gegraveerd om het volgens het spiegeleffect en dus positief op het papier af te drukken.

Het afdrukken van postzegels in DD.6 (DiepDruk 6) zijn technisch veel complexer, zoals te zien is in het onderstaande schema van de machine. Wat betreft de werking, zal ik mij beperken tot het beschrijven van de elementen die dienen voor het daadwerkelijk afdrukken van de postzegels.

Om deze postzegels af te drukken, is het noodzakelijk om twee verschillende drukcilinders te gebruiken. Elk wordt aangedreven door 3 inktpotten om 3 kleuren af te drukken. Elke inktpot geeft kleur door aan de bovenkant (H.), midden (M.) en onderkant (B.) van de drukcilinder.

- De 1e cilinder (DL.), genoemd naar DD. Télé-**o**ndersteuning, staat niet in direct contact met het papier, maar plaatst zijn inkt op een plastieke cilinder die het op het papier drukt. Het cliché moet een positieve gravure hebben, deze is negatief op de plastieke cilinder die de postzegel op de plaats op het papier zal afdrukken: (+ - +).
- De 2e cilinder (DD.), DD. Direct genaamd, drukt rechtstreeks af op het papier. De afbeelding moet op in spiegeleffect worden gegraveerd zodat de postzegel juist afgedrukt kan worden: (- +).

In plaats van een “gewone” kleurenproefstrook weer te geven, is het altijd interessanter om in zijn verzameling, als het mogelijk is, een kleurenproefstrook op te nemen die met de hand geschreven aanwijzingen in potlood in de marge dragen. Deze laten namelijk zien dat dit blad eigenlijk heeft gediend voor de kleurenkeuze. Het is een echt werkdocument. **Laten we nu kijken hoe we deze annotaties kunnen interpreteren.**

De twee kolommen met potloodaanwijzingen komen overeen met de kleurgebruik op de twee cilindres.

DL = DD. *TéLé-ondersteuning of indirecte afdruk (eerste cilinder).*

Kleurposities: H. (boven), M. (midden), B. (onder)

- H.** G 152 => grijs, schaduw 152
BR 8 => bruin, variant 8 (nieuw systeem)
NI => zwart 1
- M.** 1214 => lichtgeel / lichtgeel (oud systeem)
1218 => licht geelachtig / oranje / lichtgeel
- B.** RO 9 => Rood, variant 9

TD = *Directe diepdruk (2^e cilinder)*

- H.** BR 6 => bruin, variant 6
- M.** 1509 => paars
- B.** 1313 => lichtgroen

“Rouault, de holle droom” werd uitgegeven op 7 juni 1971 in roterende diepdruk met 6 kleuren.

Vermeld als een zelfportret van de schilder, maar de schilderij toont eerder het hoofd van een clown. ▼

Hier is een compleet kleurenproefblad (verkoop via Delcampe). We zien dat sommige zegels dezelfde kleur hebben, terwijl andere veelkleurig zijn. Merk op (en dat is nog steeds zo) dat de 1e postzegel van de 4e rij alleen maar werd gedrukt door de 1e cilinder (DD. TéLé-ondersteuning, indirect). Een test met varianten vinden we op de volgende pagina. ►

Verscheidenheid van afdrukken op onderstaand vel. De synchronisatie van de afdrukken van de twee cilinders is een moeilijk op te lossen probleem. Een fout veroorzaakt een verloop tussen de indirecte afdruk en de directe. Als de directe afdruk (2^e cilinder) geen inkt bevat of niet voldoende onder druk staat, wordt de postzegel alleen indirect afgedrukt (1^e cilinder), dit is het geval voor het blad hieronder, en vice versa.

Over het algemeen is de eerste cilinder (DL) bedoeld voor het afdrukken van egale kleurvlakken, achtergronden, monochrome oppervlakken. Dit blad laat dat perfect zien. Laten we hieraan toevoegen dat de tweede cilinder (DD) het vaakst de fijnere, meer minutieuze tekening afdrukt: de zwarte contouren van het gezicht, de ogen, de neus, de mond ...

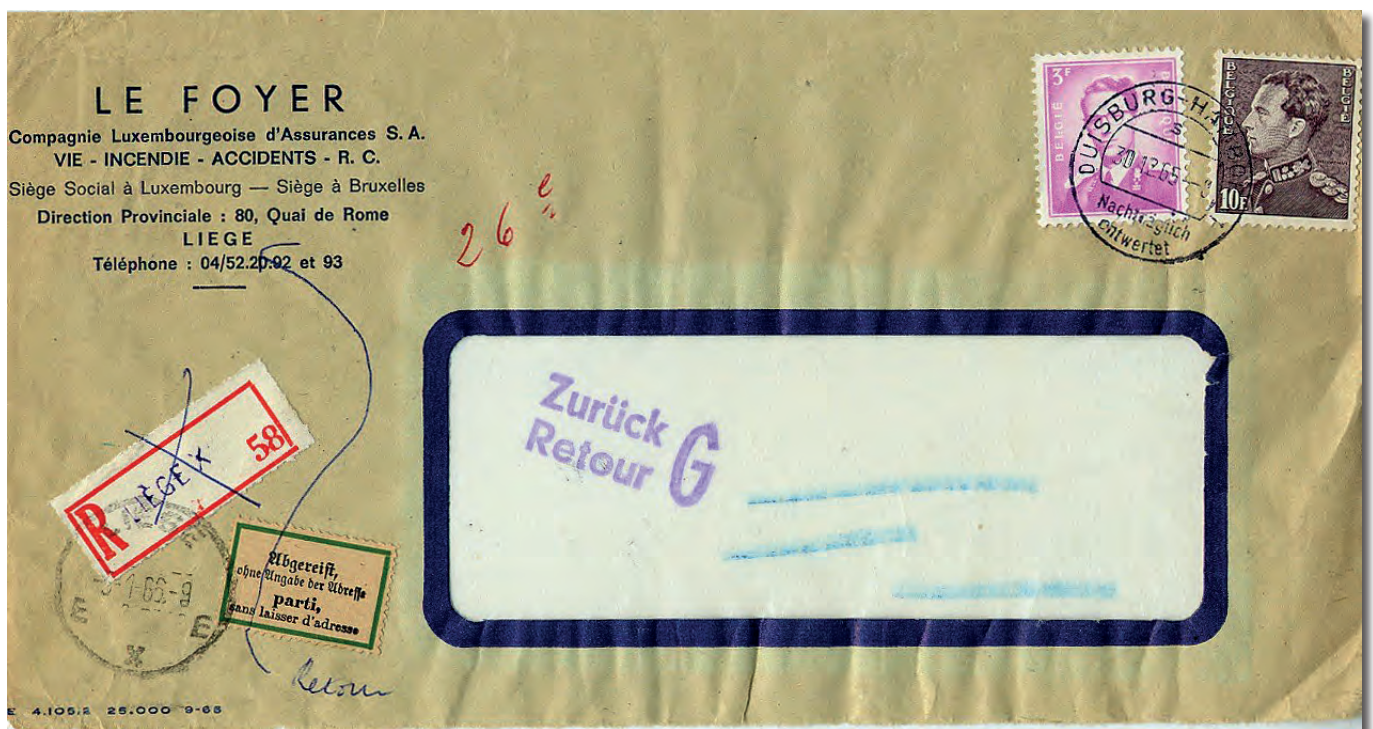
Op dit vel met de 25 ongetande kopieën, gedrukt als kleurenproef, is er maar één afdruk aanwezig, namelijk die van de indirecte diepdruk (DL), de directe afdruk (DD) is afwezig. Drie kleuren werden geleverd door de 3 inktpotten van deze cilinder: groen, rood en geeloranje. Laten we de tweede postzegel van de 4e rij bekijken. Het is afwezig. Het vak is wit, omdat de directe diepdruk niet in het hele blad voorkomt, en in dit vak alleen de directe druk moest afdrukken.♣

Hubert Caprasse: eerste ondervoorzitter en ondervoorzitter voor Wallonië

Een merkwaardige aangetekende brief

Onderstaande enveloppe (alleen voorkant is in mijn bezit) werd verzonden door de verzekeringsmaatschappij “Le Foyer”. De brief werd als aangetekend verstuurd vanuit het kantoor van LIEGÉ X en werd voorzien van het gebruikelijke aantekenvignet R. Het port is 13F, zijnde 7F voor het aantekenenrecht en 6F voor de brief. Merk jij het op? De postzegels werden **niet afgestempeld** in Luik.

In de loop van de reis worden de postzegels ontwaard door een poststempel op 30 december 1965 in het Duitse postkantoor DUISBURG-HAMBORN 1, waarvan het onderste deel de tekst bevat

“Nachträglich entwertet”

wat vrij vertaald betekent *“achteraf ontwaard”*.

De bestemming is vertrokken zonder een adres achter te laten zoals aangegeven op het tweetalig (Duits – Frans) vignette links naast het venster, waar ook het adres doorstreept werd met een blauw potlood en een stempel geslagen

Zurück - Retour G

De betekenis van de grote letter G kennen we niet! Het kan een nummer zijn van het loket zijn.

De brief is terug in het kantoor van Luik X op 3 januari 1966, zoals aangegeven in de aankomststempel, en wordt teruggestuurd naar de afzender.

Als afsluiter nog het volgende

De brief moet meer dan 20 gr hebben gewogen wat het port naar Duitsland van 6F verklaart, in plaats van 3F.

Maar waarom werden de postzegels niet in Luik afgestempeld? Waarschijnlijk werden er meerdere enveloppen tegelijkertijd aan het loket afgegeven. Op de enveloppe kan men de handgeschreven aanduiding ‘26^e’ lezen, dat misschien ‘de 26^e van’ dezelfde brieven betekent? ❀

De grootste internationale postzegel- en muntenbeurs van België.

vrijdag 30 & zaterdag 31 maart 2018
vrijdag 5 & zaterdag 6 oktober 2018

antwerp expo

Jan van Rijswijcklaan 191
B-2020 Antwerpen

Wat heeft Antwerpfila te bieden:

- Grootste postzegel- en muntenbeurs van België (3000+ m2).
- Makkelijk bereikbaar, dichtbij historisch stadscentrum Antwerpen.
- Expo-Cafetaria met ruim aanbod.
- Klassiek & modern.
- Variëteiten & curiositeiten.
- Thema- en partijverzamelingen.
- brieven & postkaarten.
- Schattingen & Expertise.
- Materiaal, catalogi & toebehoren.

